

Proč Martin Vokurka nehraje počítačové hry

Mnoha lékařských poznatků bychom bez počítačů nedosáhli

Doc. MUDr. Martin Vokurka, CSc. (1962), vystudoval Fakultu všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze (nyní 1. lékařská fakulta UK), kde působí jako docent v Ústavu patologické fyziologie. Vedle pedagogické činnosti se věnuje výzkumu metabolismu železa a jeho regulaci v organismu. Je hlavním autorem několika výkladových lékařských slovníků pro odbornou i laickou veřejnost, věnuje se také literatuře.

Eva Vlčková (redaktorka přílohy Věda, Lidové noviny)

První počítač, který jsem spatřil zblízka a mohl se ho dotknout, byl IQ. 151. Osobně jsem na něm nedělal nic a obdivoval jsem kolegu, který byl schopen naučit se ho programovat v Basicu a vytvořil na něm jednoduchý statistický program a jakousi hru s přistávaním kosmické rakety. Pak si samozřejmě pamatuji na počítače ve filmech, ony velké kotouče, světla blikající jako na kolotoči a tomu adekvátně vyšinuté postavy, které je obsluhovaly.

Člověk by měl mít na paměti, že civilizace vznikla bez počítačů a že nejedno velké dílo bylo napsáno husím brkem.

Na druhé straně mám pocit, že mladá generace počítačových expertů postupně ztrácí onen lesk šilenství v oku, který asi mívají i první vzduchoplavci či první řidiči aut řídicích se desetikilometrovou rychlostí s kopce, a spolu s tím i nepřiměřeně nadřazené chování.

Dnes mám počítačů několik. V práci na stole a služební notebook, oba poměrně nové, takže na všechny mé potřeby stačí. Doma máme jeden starší počítač schopný komunikace s Internetem. U počítače trávím několik hodin denně a občas i část noci. Hlavně z pracovních důvodů, je pro mě nástrojem k realizaci svých cílů.

V zaměstnání ho potřebuji k vyhledávání informací a psaní odborných prací, k experimentální práci, k hodnocení a prezentování vědeckých výsledků, ke komunikaci, k výuce studentů lékařství. Soukromě pak k občasnému surfování, mailování, ale zejména k literární tvorbě. Někdy si pustím film nebo poslechnu hudbu.

První zmínky o Internetu a elektronické poště si pamatuji z počátku 90. let, ale tušení o jakýchsi technologiích vznikajících na západ od nás se objevovalo již v průběhu 80. let spolu s varováním, že naše zaostávání v této oblasti může mít nedozírné následky. Osobně jsem první e-mail

Foto: Martin Falus

by jedinec nedokázal držet krok. Nechtěl bych opomenout výuku — i zde se rozvíjejí nové metody včetně e-learningu.

Počítač a Internet pomáhaly mně i mým kolegům i při přípravě lékařských slovníků. Musíme neustále vyhledávat nové termíny a sledovat nové poznatky. Počítače pomáhají i při jejich zpracování a vlastním psaní, i když úplné počátky slovníku vznikaly ještě na psacím stroji. Lékařský slovník však musí být aktuální a čas tu hraje významnou roli.

Člověk by měl mít na paměti, že civilizace vznikla bez počítačů a že nejedno velké dílo bylo napsáno husím brkem. Přesto je dnes již obtížné si svět bez počítačů představit. Dětství a část mládí jsem ovšem bez nich prožil. Čili osobně si to představit dokážu, ovšem na počítače je v současnosti vázáno mnoho činností včetně těch, u nichž si to ani neuvědomujeme.

Jedna z představ je proto katastrofická: je to svět nejen bez počítačů, ale i bez dalších technologií, případně i bez lidí. Druhá, méně pravděpodobná, je jakési vymizení počítačů při zachování jiných vymožeností. Třetí možností by byla postupná přeměna počítačů v něco jiného, jakési neviditelné zesíťování celého světa či třeba čapkovská biologizace počítačů. Nebo jiná podoba postcomputerového světa, k jehož vzniku jsou počítače důležitou, ovšem přechodnou fází.

Možná bude možné do počítače vstoupit, vznášet se v něm, protože se rozprostře do okolního

poslal někdy v polovině 90. let, o něco později jsem začal objevovat Internet. Od konce 90. let, kdy se na našem pracovišti podařilo počítače zavádět, ho využívám pravidelně.

Počítačové hry jsem si nikdy neoblíbil a nehrají je, aniž by to vyplývalo z nějakého zásadního odmítní. Obecně se mi nelíbí, když člověk nadměrně propadá jakýmkoliv aktivitám, které jsou převážně pasivní a nejsou tvůrčí.

Obecně se mi nelíbí, když člověk nadměrně propadá jakýmkoliv aktivitám, které jsou převážně pasivní a nejsou tvůrčí.

V patofyziologii a v medicíně slouží počítače k mnoha účelům. Zejména jsou s nimi spojeny četné přístroje a metody ve výzkumu i v lékařské diagnostice a léčbě, bez nichž by mnoho ze současných poznatků nebylo možné dosáhnout. Stejně jako v jiných oborech lidské činnosti umožňují rychle získávat informace a dále s nimi pracovat. Množství poznatků narůstá v medicíně tak rychle, že bez počítačů, Internetu a některých programů

prostředí. Bude s námi více individuálně spojen, číst nám myšlenky a pinit naše přání. Nepůjde už o sériové výrobky, každý počítač bude při prodeji na nás „nastaven“. Jistě je to lepší než zotročovat k tomuto účelu jiné lidi, jak to lidstvo také dokázalo. Do hlavy bych ho však kvůli tomu zabudovat nechtěl. Každý sluha, na němž jsme nadměrně závislí, je vždy trochu i naším pánem. Když neslouží, nebo když naopak slouží až příliš. ☞